

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/70/2022
Identifikačné číslo spisu: 4115010531
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4115010531.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Pavla Farkaša na verejnom zasadnutí konanom 31. januára 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Z. S. G. E. B. A. B. pre zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Z. S. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021 p o r u š e n ý z á k o n v ustanovení § 168 ods. 1 Trestného poriadku v n e p r o s p e c h obvineného Z. S..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku s a z r u š j e rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021 vo výroku v bode 1/ a v bode 2/ vo vzťahu k obvinenému Z. S., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Nitre s a p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku sa obvinený Z. S., nar. X. U. XXXX v Ž. H. D., naposledy bytom C., H. T., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, b e r i e d o v ä z b y z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Trestného poriadku.

Lehota väzby začne plynúť okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 31. januára 2024 o 10:15 hod. a obvinený ju bude vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra.

III. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa väzba obvineného Z. S. n e n a h r á d z a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „súd I. stupňa“) z 26. novembra 2020, sp. zn. 5T/50/2015, boli obvinení E. F., Z. S. a Z. H. uznaní za vinných zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona v súbehu so zločinom krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. júla 2019, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. f) Trestného zákona, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že:

- 3. októbra 2011, v čase okolo 12:15 hod., po predchádzajúcej vzájomnej dohode, pod zámenkou kúpy prasiat, prišli na adresu Z. L. XX, kde obvinený Z. S., pod zámenkou ohliadky prasiatok, vylákal majiteľa domu na chovný dvor a obvinený Z. H. vošiel, bez vedomia majiteľov domu N. Z. a Z. Z. do dvora a následne aj do rodinného domu N. Z. a Z. Z., najprv do dvora a následne aj do rodinného domu takým spôsobom, že obvinená E. F. zabávala majiteľku domu - poškodenú Z. Z.Ú., nar. XX. U. XXXX, sediacu na lavičke pri dome, opodiaľ od vstupných dverí do domu, a tejto svojím telom zakrývala výhľad na vchodové dvere domu, pričom Z. H. nepozorovane vnikol do domu, kde odcudzil finančnú hotovosť vo výške 1.200 €, následne sa vrátil nepozorovane na dvor, kde spoločne s E. F. počkali na Z. S., ktorý na chovnom dvore, za rodinným domom, zabával poškodeného N. Z. a následne spoločne opustili pozemok s tým, že sa po pol hodine vrátia aj s povozom pre prasatá, spoločne odišli na neznáme miesto, čím takto poškodeným N. Z., nar. XX. Z. XXXX a Z. Z., nar. XX. U. XXXX, obaja trvale bytom Z. L. č. XX, spôsobili škodu vo výške 1.200 €.

Obvinenej E. F. uložil súd I. stupňa podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona a zistiť príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, aplikujúc zásadu pre ukládanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona výkon uloženého trestu podmienene odložil a uložil probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe, ktorú podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovil na dobu 3 roky. Zároveň jej podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe škodu vo výške 400 € spôsobenú poškodeným Z. Z., nar. XX. U. XXXX, trvale bytom Z. L. XX, Z. Z., nar. XX. B. XXXX, trvale bytom Z. L. XX, A. Z., nar. X. A. XXXX, trvale bytom Z. L. XX, Ľ. C., nar. XX. M. XXXX, trvale bytom Z. L. XXX, a to každému poškodenému rovnakým dielom.

Obvinenému Z. S. uložil súd I. stupňa podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, nezistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Trestného zákona a zistiť príťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, aplikujúc zásadu pre ukládanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona a podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, súhrnný trest odňatia slobody na 5 rokov a 4 mesiace nepodmienečne. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Nitra z 18. októbra 2017, sp. zn. 2T/126/2014, právoplatný 14. februára 2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/7/2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súd I. stupňa podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil obvineného Z. S. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému Z. H. uložil súd I. stupňa podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, zistiť poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a zistiť príťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, aplikujúc zásadu pre ukládanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody na 3 roky nepodmienečne, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil súd I. stupňa obvineným E. F., Z. S. a Z. H. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodeným Z. Z., nar. XX. U. XXXX trvale bytom Z. L. XX, Z. Z. nar. XX. B. XXX, trvale bytom Z. L. XX, A. Z. nar. X. A. XXXX, trvale bytom Z. L. XX, Ľ. C., nar. XX. M. XXXX trvale bytom Z. L. XXX, škodu vo výške 1200 €, každý vo výške 400 € a každému poškodenému rovnakým dielom.

Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“), na podklade odvolaní podaných prokurátorkou Okresnej prokuratúry Nitra a obvinenými E. F., Z. S. a Z. H., rozsudkom zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa z 26. novembra 2020, sp. zn. 5T/50/2015 vo vzťahu k obvinenému Z. S. v časti výroku o uloženom treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému Z. S. podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, nezistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 Trestného zákona a zistiac priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona a § 42 ods. 1 Trestného zákona, uložil súhrnný trest odňatia slobody 6 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň odvolací súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený obvinenému Z. S. rozsudkom Okresného súdu Nitra z 18. októbra 2017, sp. zn. 2T/126/2014, právoplatný 14. februára 2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/7/2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Odvolania podané obvinenými E. F., Z. S. a Z. H. odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti vyššie špecifikovanému rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený Z. S. prostredníctvom obhajcu JUDr. Martina Endrödyho, advokáta v Nitre, dovolanie s poukazom na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, ktoré bolo súdu I. stupňa doručené 18. mája 2022.

V odôvodnení dovolania obvinený uviedol, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne a ústavne nekonformné, pretože sa odvolací súd nevyjadril k žiadnej jeho námietke. Podľa Európskeho súdu je účelom odôvodnenia rozhodnutia dať stranám najavo, že boli vypočuté a dať im možnosť, aby bolo rozhodnutie preskúmané odvolacím orgánom. V zmysle uvedeného poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, konkrétne III. ÚS 311/07, IV. ÚS 14/07, III. ÚS 402/08 a I. ÚS 485/2013-8. Odvolací súd sa podľa názoru obvineného obmedzil iba na prevzatie právneho záveru súdu I. stupňa bez toho, aby preskúmal námietky obvineného, čím nenaplnil požiadavku spravodlivého súdneho procesu.

Obvinený vzhľadom na uvedené opakoval v dovolaní svoje odvolacie námietky:

Súd I. stupňa v odôvodnení svojho rozsudku v časti výsluchu obvinených Z. S. a E. F. nereprodukoval, že v rámci svojich výsluchov z prípravného konania (výsluch obvineného Z. S. z 27. apríla 2014 a výsluch obvinenej E. F. z 25. januára 2012), ktoré boli postupom podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku na návrh prokurátora prečítané, uviedli, že 3. októbra 2011 boli spolu v Maďarsku u zubára. Zároveň bolo voči obvinenému Z. S. vznesené obvinenie až uznesením vyšetrovateľa z 19. júna 2013, t. j. až po výsluchu obvinenej E. F. v prípravnom konaní. Jej výpoveď tak bola vo vzťahu k jeho osobe procesne nepoužiteľná, ako aj výpovede poškodených Z. a svedka A. Z.. V tejto súvislosti obvinený Z. S. poukázal na pokyn prokurátorky zo 7. júna 2013, v ktorom uložila vyšetrovateľovi povinnosť vzniesť obvinenie Z. S., skutok prekvalifikovať, upovedomiť obvinených a prepočítať ich za účasti obhajcov. Vyšetrovateľ však prepočul iba obvineného Z. H.

Obvinený Z. H. na hlavnom pojednávaní 16. marca 2017 urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, poprel účasť Z. S. a E. F. na spáchaní skutku, a za svojich spolupáchateľov označil P. Š. a X. M.. Súd I. stupňa však v odôvodnení uviedol, že spoločné konanie obvinených bolo preukázané aj výpoveďou obvineného Z. H. a následne si protirečil keď uviedol, že je irelevantné tvrdenie obvineného Z. H., že skutok spáchal s inými osobami. Považoval to za snahu pomôcť obvineným Z. S. a E. F. vyhnúť sa nepodmienečným trestom. Uvedené si protirečí aj s priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona obvinenému Z. H.. Navyiac súd I. stupňa prijatím vyhlásenia obvineného Z. H. o vine, a jeho nevylúčením na samostatné konanie, nemohol vypočítať Z. H. ako svedka

po zákonomnom poučení vypovedať pravdu, a nemohol tak meniť skutkový, alebo právny stav.

Obvinený ďalej uviedol, že postup súdu I. stupňa, v rámci ktorého po prijatí vyhlásenia obvineného Z. H. o jeho vine a vyhlásení uznesenia podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa priznal k spáchaniu skutku nevykoná, čítal jeho výpovede z prípravného konania, považuje za nezrozumiteľný. Uvedené urobil súd I. stupňa z vlastnej iniciatívy s poukazom na § 2 ods. 11 Trestného poriadku, teda bez návrhu prokurátora, obhajcu, alebo obvinených, pričom 3 zo 4 výpovedí obvineného Z. H.É. boli vykonané v prípravnom konaní pred vznesením obvinenia Z. S. (t. j. pred 19. júnom 2013). Boli tak vo vzťahu k jeho osobe procesne nepoužiteľné.

Súd I. stupňa nesprávne reprodukoval výsluch svedkyne M. Z. (zubárka, u ktorej mala byť v deň spáchania skutku ošetrovaná obvinená E. F.), ktorý vykonal na základe dožiadania maďarský súd, pretože uviedol, že obrana obvinenej nebola potvrdená zubárkou, ktorá uviedla, že táto bola u nej na ošetrení, avšak neuviedla čas a potvrdenie jej vystavovala na požiadanie spätne až 8. decembra 2011. Z citácie výsluchu M. Z. však vyplýva, že k vydaniu potvrdenia mohlo dôjsť aj bezprostredne po prvom vyšetrení 3. októbra 2011. Súd I. stupňa zároveň uviedol, že aj keby bola obvinená E. F. v skutkový deň na zubnom ošetrení, neznamenalo by to, že by sa skutku v ten istý deň nemohla zúčastniť. Súd I. stupňa však v tomto smere žiadnymi dôkaznými prostriedkami nezisťoval vzdialenosť medzi obcou Malé Chyndice a mestom Ostrihom/Estergom, eventuálny čas trvania presunu, ordinačné hodiny u zubárky, priemerný čas trvania ošetrovania koreňa zubu, t. j. nebolo vyvrátené tvrdenie obvinenej E. F., ako aj obvineného Z. S., že v daný deň boli spolu v Maďarsku u zubára.

Ďalej obvinený Z. S. namietal nezákonnosť rekognície vykonanej v prípravnom konaní 8. novembra 2011 vzhľadom na nesplnenie zákonných podmienok a to najmä pre neprítomnosť nezúčastnenej osoby podľa § 126 ods. 3 Trestného poriadku. Pokiaľ by sa za nezúčastnenú osobu mal považovať S. E., ako príslušník Policajného zboru na Obvodnom oddelení Vrábľa, ten bol prítomný pri niekoľkých výsluchoch v tejto trestnej veci, tak ho nemožno považovať za osobu v zmysle § 30 ods. 2 Trestného poriadku, t. j. za nezaujatú k orgánom činným v trestnom konaní. Obvinený sa nezhoduje s tvrdením súdu I. stupňa, že poškodená Z. Z. ho pri rekognícii opoznala na 100 %, pretože zo zápisnice vyplýva, že na fotografii je zobrazený obvinený Z. H., nie Z. S.. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 138 Trestného poriadku v spojení s § 126 ods. 1 Trestného poriadku, pretože poškodená Z. Z. vo výpovedi z 28. októbra 2011 opisala iba ženu a muža, teda žiadnym spôsobom neopísala tretiu osobu, a až po predložení fotografie obvineného Z. S., t. j. bez predchádzajúceho popisu opoznávanéj osoby označila Z. S.. Naviac nič nebránilo vykonať rekogníciu in natura podľa § 126 ods. 1 Trestného poriadku, ktorá má mať prednosť pred postupom podľa § 126 ods. 2 Trestného poriadku - opoznávanie podľa fotografie.

Zo zápisníc o vykonaných rekogníciách s oboma poškodenými Z. týkajúcich sa obvineného Z. S. vyplýva, že poškodení uviedli, že prišiel na hydinový dvor na základe predstieranej kúpy odstaviť s dovolením a na pozvanie majiteľa domu, čo má vplyv na právnu kvalifikáciu trestného činu porušovania domovej slobody.

K opakovanému vykonaniu rekognície na hlavnom pojednávaní 16. marca 2017 s poškodenými Z. a A. Z. obvinený uviedol, že sú nezákonné z dôvodu, že rekognícia je neopakovateľný procesný úkon (R 54/1990, R 43/2010). Naviac obe poškodené osoby už pri predchádzajúcej rekognícii v prípravnom konaní, ako i na hlavnom pojednávaní, videli obvinených E. F. a Z. S., a s poukazom na čítanú obžalobu si mohli k ich tváram priradiť priezviská. Poškodená Z. Z. v monologickej časti výsluchu na hlavnom pojednávaní uviedla, že prítomní 3 obvinení prišli k nim do L., a obvinená E. F. bola s ňou na dvore, avšak pri rekognícii a predloženej fotografii označila fotografiu s inou osobou, ako bola obvinená E. F.. K obvinenému Z. S. táto poškodená uviedla, že ho pozná od kedy bol u nich kupovať odstaviť, avšak na otázku, či si je osobami istá po dlhejšej odmlke uviedla, že by to mali byť oni. Pri otázke ktorý bol ten, čo mal vojsť do bytu označila Z. S., zo skutkovej vety však vyplýva, že to mal byť Z. H. a až po následnej otázke prokurátora uviedla, že obvinený Z. S. bol na dvore a obvinený Z. H. v dome. Vzhľadom na uvedené sa obvinený Z. S. nestotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu I. stupňa, že poškodená Z. Z. jednoznačne na hlavnom pojednávaní označila obvinenú E. F. ako osobu, ktorá sa s ňou

rozprávala na dvore, obvineného Z. S. ako toho, kto prišiel k nim kúpiť odstavčatá a obvineného Z. H. ako toho, kto bol v dome.

K vykonaniu rekognície poškodeným A. Z. obvinený Z. S. namietal, že súd I. stupňa vyhlásil na návrh obhajkyne uznesenie na vykonanie rekognície k fotografiám, na ktorých bola zobrazená obvinená E. F., následne však bez návrhu procesných strán, a bez vyhlásenia uznesenia, pristúpil i k vykonaniu opoznania obvineného Z. S..

Priebeh výsluchu poškodenej Z. Z. na hlavnom pojednávaní 16. marca 2017 bol v rozpore s ustanovením § 261 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku, pretože po skončení jej výsluchu prokurátorom nebolo obhajobe umožnené vypočuť ju za rovnakých podmienok ako prokuratúre, ale nasledovalo hneď čítanie zápisnice z prípravného konania a až následne dostala obhajoba priestor na kladenie otázok, čím došlo k porušeniu práva na kontradiktórny výsluch a práva na obhajobu. Zo systematického zaradenia čítania výpovede svedka z prípravného konania je zrejmé, že nasleduje až po otázkach všetkých strán vrátane súdu, čo vyplýva aj z ustanovení § 261 ods. 3 Trestného poriadku a § 12 ods. 18 Trestného poriadku. Odpovede poškodenej tak boli ovplyvnené obsahom celej jej výpovede z prípravného konania.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. marca 2017 vyplýva, že súd I. stupňa pri protokolácii výsluchu svedka (poškodeného) A. Z. postupoval podľa § 58 ods. 4 Trestného poriadku, avšak taký postup je možný iba ak je predchádzajúca výpoveď vykonaná spôsobom zodpovedajúcim zákonu, ten bol však vykonaný v rozpore s § 132 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, podľa ktorého sa musí dať svedkovi možnosť, aby súvisle vypovedal všetko, čo sám o veci vie a odkiaľ sa uvádzané skutočnosti dozvedel. Zároveň je možné komparáciou jeho výsluchov zo 17. februára 2015 a z 28. októbra 2011 zistiť skoro ich doslovnú zhodu iba s malými zmenami, čo je ľudsky nemožné vzhľadom na odstup času, skôr to indikuje kopírovanie predchádzajúcej výpovede.

Obvinený Z. S. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dovolanie opiera, a zrušil rozsudok odvolacieho súdu zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021, ako aj rozsudok súdu I. stupňa z 26. novembra 2020, sp. zn. 5T/50/2015.

Obvinený Z. H. sa k dovolaniu obvineného Z. S. vyjadril vo vlastnoručne spísanom podaní doručenom súdu I. stupňa 14. júla 2022, v ktorom označil podané dovolanie za opodstatnené. Apeloval na svoje vyhlásenie, ktoré urobil na súde v roku 2017 aj z dôvodu, aby urýchlil svoje odsúdenie. Mal byť následne vylúčený na samostatné konanie a odsúdený (pochybením súdu I. stupňa bol odsúdený až v roku 2021), aby mohol figurovať ako svedok a súd I. stupňa by sa vyhol arbitrárnemu odsúdeniu obvineného Z. S.. Súd I. stupňa neprihliadol na dobu, kedy bol skutok spáchaný, vznesené obvinenie, odsúdenie, trest v trvaní 6 rokov, ktorý vykonával a ktorý bol dostatočný pre ochranu spoločnosti, vyhlásenie o vine a spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní. Súd mu tak mal uložiť trest kratší ako 3 roky, a to dostačujúci alebo spoločný trest, a mal prihliadať na to, prečo skutok spáchal a do akej miery mu výška trestu zasiahne do rodinného života.

Žiadal dovolací súd, aby dovolanie prijal a zrušil rozsudok v jeho prospech, ako aj v prospech obvineného Z. S..

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“) sa podaním doručeným súdu I. stupňa 21. júla 2022 vyjadril k dovolaniu obvineného Z. S. tak, že dôvody podaného dovolania sa v zásade zhodujú s jeho odvolaním podaným proti rozsudku súdu I. stupňa, ktoré boli doplnené o námietky týkajúce sa arbitrárnosti rozsudku odvolacieho súdu. Všetkými skutočnosťami uvedenými v dovolaní sa zaoberal dovolací súd, konkrétne na strane 12 odôvodnenia svojho rozsudku, kde síce stručne ale výstižne konštatoval, na základe akých vykonaných dôkazov ustálil vinu obvineného Z. S..

Prokurátor navrhol dovolanie obvineného Z. S. ako nedôvodné zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného Z. S. a vyjadrením prokurátora predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 23. decembra 2022.

Trestná vec bola pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky cez elektronickú podateľňu náhodným výberom pridelená do senátu 3T, ktorý v zmysle čl. XXIV. Rozvrhu práce dovolacieho súdu koná a rozhoduje v zložení JUDr. Jana Kostolanská, JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Jozef Šutka.

Člen senátu 3T dovolacieho súdu JUDr. Jozef Šutka oznámil podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku v predmetnej trestnej veci svoju zaujatosť z dôvodu uvedeného v § 31 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na to, že na odvolacom súde rozhodovala v tejto trestnej veci ako členka senátu Mgr. Adriana Némethová, ktorá je jeho manželkou.

Oznámená zaujatosť sudcu JUDr. Jozefa Šutku bola prostredníctvom elektronickej podateľne náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená do senátu 4T, ktorý uznesením z 29. novembra 2023, sp. zn. 4Ndt/18/2023 rozhodol, že JUDr. Jozef Šutka je podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného Z. S. vedenej na dovolacom súde pod sp. zn. 3Tdo/70/2022.

Senát 3T dovolacieho súdu preto v tejto trestnej veci podľa čl. XXV Rozvrhu práce konal a rozhodoval v zložení predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Pavla Farkaša.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu prípustnosti podaného dovolania dovolací súd pristúpil k jeho predbežnému preskúmaniu v intenciách ustanovenia § 378 Trestného poriadku a zistil, že nie sú dané žiadne zákonné dôvody pre jeho odmietnutie, preto ho vecne preskúmal a zistil, že je dôvodné, pretože odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnými námietkami obvineného, ktoré nechal úplne bez reakcie, prípadne iba odkázal na rozsudok súdu I. stupňa, ktorý však na obvineným nastolené otázky nedáva odpoveď.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa rozumie vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní, a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod) je spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V danej spojitosti dovolací súd zdôrazňuje, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto

konania. Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako i vo vzájomných súvislostiach.

Obvinený v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, arbitrárne a ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa v jeho odôvodnení nevyjadril k žiadnej z jeho námietok, ktoré uviedol v dovolaní a preto v dovolaní zopakoval všetky svoje odvolacie námietky.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa správal, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Dovolací súd musí konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu považuje za nedostatočné a to z dôvodu, že odvolací súd sa iba veľmi všeobecne vyjadril k odvolaniu obvineného, odkázal na rozsudok súdu I. stupňa a ku konkrétnym námietkam obvineného, s ktorými sa nevysporiadal ani súd I. stupňa vo svojom rozsudku, sa nevyjadril. Jedná sa najmä o nasledovné námietky obvineného: súd I. stupňa v odôvodnení rozsudku nereprodukoval časť výsluchov obvinených Z. S. a E. F. z prípravného konania; procesná použiteľnosť výsluchov obvinených E. F. a Z. H., poškodených Z. a svedka A. Z. vykonaných v prípravnom konaní pred vznesením obvinenia voči Z. S.; súd I. stupňa si protirečil, keď na jednej strane v odôvodnení rozsudku uviedol, že spoločné konanie obvinených bolo preukázané aj výpoveďou obvineného Z. H., na druhej strane však uviedol, že jeho tvrdenie o spáchaní skutku s inými osobami je irelevantné; súd I. stupňa po prijatí vyhlásenia obvineného Z. H. o vine čítal jeho výpoveď z prípravného konania; súd I. stupňa nesprávne reprodukoval výsluch svedkyne M. Z. a dôkaznými prostriedkami nezisťoval ďalšie skutočnosti; nezákonnosť rekognície vykonanej v prípravnom konaní bez splnenia zákonných podmienok, spôsob jej vykonania a závery z nej plynúce interpretované súdom I. stupňa; právna kvalifikácia konania obvineného ako trestného činu porušovania domovej slobody; opakované vykonanie rekognície, spôsob jej vykonania a závery z nej plynúce; vykonanie výsluchu Z. Z. na hlavnom pojednávaní 16. marca 2017 v rozpore s ustanovením § 261 ods. 4 Trestného poriadku a výsluch svedka poškodeného A. Z. v rozpore s ustanovením § 132 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že povinnosť riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúca z ustanovenia § 168 ods. 1 Trestného poriadku, najmä v časti úvah vo vzťahu k ťažiskovým a vo veci podstatným otázkam, keď aj spôsob vysporiadania sa s podstatnými obhajobnými, resp. i odvolacími námietkami obvineného, v časti týkajúcej sa odvolania obvineného napadnutého (a zrušovaného) rozsudku, absentoval.

Uvedený nedostatok považuje dovolací súd za porušenie práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom, ktoré napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a mohlo mať vplyv na konečný výsledok predmetného trestného konania.

Čo sa týka ostatných dovolacích dôvodov, ktoré obvinený vo svojom dovolaní uplatnil, dovolací súd má za to, že je predčasné riešiť akékoľvek iné dovolacie námietky obvineného, pretože v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a nereagoval na námietky obvineného. Právo obvineného na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, je súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 os. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom k tomu, že predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v tomto ohľade možné považovať za dostatočné, je potrebné, aby najskôr došlo k náprave zo strany odvolacieho súdu, ktorý bude konať a rozhodovať o odvolaní obvineného a odvolaní prokurátora. Ak by sa dovolací súd v súčasnom štádiu konania zaoberal

akýmkoľvek inými dovolacími námietkami obvineného, zaviazal by tak svojím právnym názorom odvolací senát, ktorý ešte len bude v tejto trestnej veci vo vzťahu k obvinenému Z. S. konať a rozhodovať.

Podľa § 383 Trestného poriadku, ak dovolací súd zistil, že sú dané dôvody dovolania uvedené v návrhu alebo predbežne zistené súdom v prospech obvineného a sú splnené podmienky na jeho podanie, určí termín verejného zasadnutia.

Podľa § 384 ods. 1 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní.

Podľa § 384 ods. 2 Trestného poriadku, ak bola dovolaním napadnutá časť rozhodnutia týkajúca sa len niektorej z viacerých osôb, o ktorých bolo rozhodnuté tým istým rozhodnutím, preskúma dovolací súd podľa odseku 1 len tú časť rozhodnutia a predchádzajúceho konania, ktoré sa týka tejto osoby.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Dovolací súd preto so zreteľom na uvedené zistenia podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil vo výroku tohto rozsudku porušenie zákona v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok krajského súdu zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021 vo výroku, ktorým rozhodol o odvolaní prokurátora a v časti vo výroku, ktorým zamietol odvolanie obvineného Z. S., ako aj chybné konanie, ktoré im predchádzalo, zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Pri opätovnom prerokovaní a rozhodnutí bude potrebné, aby sa odvolací súd riadil vyššie vyjadreným právnym názorom dovolacieho súdu a dôsledne sa vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami obvineného Z. S., ktoré vo svojom odvolaní uplatnil.

S ohľadom na uvedené bude dovolací súd povinný vykonať odvolacie konanie opätovne.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na základe dovolania výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Vzhľadom k tomu, že obvinený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2021, sp. zn. 4To/18/2021 a dovolací súd v konaní o dovolaní zrušil rozhodnutie krajského súdu, podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku bolo potrebné rozhodnúť súčasne o väzbe.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Existenciu tzv. útekového dôvodu väzby vzhľadom dovolací súd v tom, že predsedníčka senátu súdu I. stupňa na obvineného v pôvodnom konaní vydala 25. októbra 2020 príkaz na zatknutie (č. l. 1198 - 1199 súdneho spisu) z dôvodu, že pri doručovaní predvolania na hlavné pojednávanie zistila, že obvinený sa nezdržiaval na adrese trvalého pobytu, ktorú uviedol ako adresu na doručovanie písomností, pričom sa mu pokúšala doručiť predvolanie prostredníctvom polície, avšak neúspešne. Z iných trestných vecí bolo zistené, že sa zdržiava na neznámom mieste v zahraničí. Vzniklo tak podozrenie, že sa pobytom na neznámom mieste skrýva, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu. Predsedníčka súdu I. stupňa vydala v rovnaký deň aj európsky zatýkací rozkaz (č. l. 1201 - 1206 súdneho spis). Obvinený bol 10. júla 2020 zadržaný na diaľnici v Spolkovej republike Nemecko (č. l. 1232 súdneho spisu). Zo súdneho spisu zároveň vyplýva, že obvinený sa potom, ako mu bol v tejto veci právoplatne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, nedostavil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody, a bolo potrebné vydať príkaz na dodanie do výkonu trestu zo 14. októbra 2021 (č. l. 1602 súdneho spisu), a zároveň bolo Oddelením pátrania a kriminalisticko-technických činností OKP OR PZ v Nových Zámkoch vykonávané pátranie po obvinenom (č. l. 1627 súdneho spisu).

Z vyššie konkretizovaných skutočností je zrejmé, že obvinený v minulosti konal tak, že sa vyhýbal trestnému stíhaniu a trestu, a bolo potrebné vydávať príkaz na zatknutie a európsky zatýkací rozkaz, aby bola zabezpečená jeho účasť na hlavnom pojednávaní a potom, ako mu bol právoplatne uložený trest odňatia slobody, bolo potrebné vydať príkaz na jeho dodanie do výkonu trestu, pretože doň nenastúpil. Dovolací súd je toho názoru, že existuje dôvodná obava, že obvinený po zrušení rozsudku odvolacieho súdu a jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, čím podmienil existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil, a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je podľa názoru dovolacieho súdu u obvineného daná viacerými záznamami v registri trestov (celkovo 12), ktoré vyplývajú z odpisu z registra trestov. Dovolací súd je toho názoru, že v prípade jeho nevzatia do väzby hrozí riziko, že by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti tak, ako tomu bolo v minulosti. Z uvedených dôvodov má dovolací súd za to, že u obvineného je dôvodná obava, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti a preto dovolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku v bode II. tohto rozsudku.

Dovolací súd zároveň skúmal, či by väzbu obvineného nebolo možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd poznamenáva, že prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Trestného poriadku) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť

účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku.

V danom prípade dovolací súd z predloženého spisového materiálu zistil skutočnosti konkretizované pri jednotlivých dôvodoch väzby, v zmysle ktorých má za to, že nemožno dospieť k tomu, že by prípadné nahradenie väzby procesným prostriedkom náhrady väzby malo svoj praktický účel, pričom má za to, že toto by sa nepochybne minulo účinku s poukazom na správanie obvineného počas priebehu pôvodného konania.

Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.